

використання у професійно-психологічному розвитку персоналу, задіяного в екстремальних видах діяльності. 242 с.; Т. II: Психотренінг в ОВС: практичний досвід, організація проведення та перспективи подальшого впровадження. 286 с.

3. Методичні рекомендації щодо використання страйкбольного та пейнтбольного обладнання в системі службової підготовки працівників органів внутрішніх справ : лист Департаменту кадрового забезпечення МВС України від 28 берез. 2013 р. № 5093/Лк.

4. Про затвердження Технічного регламенту піротехнічних виробів : постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 № 839 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/839-2011-p> (дата звернення: 07.04.2019).

Надійшла до редколегії 10.04.2019

УДК 343.985:371.134:351.74

Д. В. СТОЛЯРОВ,

*заступник начальника Вінницького вищого професійного училища
Департаменту поліції охорони*

ДО ПИТАНЬ УДОСКОНАЛЕННЯ ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ДО ДІЙ У СИТУАЦІЯХ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Розглянуто існуючі проблеми та надано пропозиції щодо удосконалення
проведення практичних занять з тактичної підготовки.*

Ключові слова: *поліцейський, професійна підготовка, тактична підготовка.*

Завдання розбудови України як демократичної правової держави, її входження в європейські та євроатлантичні структури потребує комплексного розв'язання питань оптимізації складу та чисельності Національної поліції, удосконалення її діяльності, серед іншого й у частині кадрового забезпечення та професійної підготовки працівників. Відтак цілком природно, що правоохоронці різних країн зацікавлені у фаховому міждержавному партнерстві, аби найефективніше об'єднати зусилля в боротьбі проти спільного лиха – організованої злочинності, корупції, наркоторгівлі, незаконної міграції, торгівлі людьми, кіберзлочинності та інших протиправних діянь.

На жаль слід прислухатися до позиції Є. Ф. Бахчевана, що поточний аналіз діяльності працівників Національної поліції дозволяє констатувати, що постає досить багато запитань щодо підготовки поліцейських за деякими напрямками службової діяльності. В умовах нетипової, а тим більше екстремальної ситуації працівники поліції часто виявляються недостатньо підготовленими, зокрема трапляються серйозні порушення в розстановці сил і засобів, в організації, управлінні діями нарядів і підтриманні з ними зв'язку тощо. Усе це призводить до негативних наслідків під час виконання покладених на поліцію завдань із забезпечення охорони публічного порядку та публічної безпеки взагалі, а також при проведенні спеціальних операцій. Таким чином, необхідно посилити увагу до підготовки поліцейських, зокрема до тактики дій в умовах проведення спеціальних операцій, які проводяться Міністерством внутрішніх справ та підрозділами Національної поліції [1]. Це також має прямий зв'язок із тим, що подія, яка відбувається під час моделювання викладачем ситуації службової діяльності у свідомості слухача сприймається як ігровий момент, відірваний від реальних подій у місці несення ним служби в подальшому.

Аналізуючи матеріали службових розслідувань і повідомлень про надзвичайні події серед особового складу Національної поліції України, В. М. Монастирський встановив причини, що призводять до травматизму та загибелі особового складу, серед яких: низький рівень тактико-бойової готовності працівників поліції до дій у нестандартних ситуаціях;

недостатня сформованість індивідуально-тактичних і групово-тактичних навичок дій; недоліки тактико-спеціальної підготовленості працівників (низький рівень сформованості умінь швидко та правильно оцінити обстановку, ужити адекватних заходів; недооцінювання злочинців, а саме характеру можливих дій з їх боку, чисельності, озброєння, оснащення; неадекватне реагування під час захоплення з'являючись; відсутність контролю за рухами підозрюваного; послаблення пильності; неврахування статусу та психологічного стану затриманого або підозрюваного; нехтування правилами безпеки; уповільнені дії під час застосування табельної зброї, спеціальних засобів, прийомів рукопашного бою; психологічна невідповідність до дій у «несприятливих» і «невигідних» ситуаціях; надмірне домінування мотиву виконання завдань; агресивна й інша провокативна поведінка стосовно правопорушників або громадян; відсутність «настанови на виживання»; безпланові, неузгоджені дії тощо [2].

Високий рівень злочинності, наявність значної кількості нелегальної вогнепальної зброї, що надходить зі східних регіонів України, де тривають бойові дії, призводять до постійної ймовірності виникнення ситуацій, небезпечних для життя та здоров'я працівників поліції. Такі умови професійної діяльності вимагають від працівників високого рівня тактичної підготовленості, яку вважають однією з основних складових професійної готовності до ефективного здійснення службової діяльності. Учені переконані, що в процесі занять з тактичної підготовки слід навчати працівників поліції вчасно визначати результат, який заплановано отримати під час рухової діяльності, і проектувати рухове завдання; формувати вміння приймати ефективні рішення щодо способів виконання певної рухової дії, моменту початку рухової дії; дострокового її завершення, якщо постає така необхідність [3].

Це пов'язано з недостатнім моделюванням на заняттях практичних ситуацій, які ґрунтувалися б на реальних подіях і передбачали застосування (використання) слухачами (працівниками) вогнепальної зброї, а також браком спеціально розроблених ситуаційних завдань, спрямованих на ефективніше засвоєння знань і формування необхідних рухових умінь і навичок. Тобто важливим напрямом підвищення вогневої підготовленості працівників поліції є впровадження вправ і методик навчання з практичної стрільби [4].

Таким чином, слід звернути увагу на використання у навчальному процесі тактичної підготовки не тільки широкого спектру спеціального екіпірування (імітаторів вибухових пристроїв, страйкбольного спорядження, зброї, що використовує холості набойки тощо), а й її на реалістичність змодельованої ситуації. У якості вирішення вказаної проблеми нами пропонується впровадження спеціальних ізольованих приміщень для відпрацювання ввідних завдань різних професійних спрямованостей. На нашу думку дане нововведення формуватиме наступні позитивні професійні якості поліцейського:

- Професійна спостережливість (вміння аналізувати ситуацію, що відбувається та розробляти на її базі відповідні тактичні дії для досягнення результату);
- Відчуття ізоляції (слухач не покладається на інструктора, що може прийти на допомогу та/або допоможе розв'язати проблемну ситуацію, а виходить виключно з тих можливостей та спорядження, що є при ньому);
- Відчуття реальної небезпеки (ізольоване приміщення формуватиме у слухача відчуття повного занурення у ситуацію, при цьому неправильні дії не дадуть можливості розіграти ситуацію ще раз).

Звісно приміщення подібного типу повинні контролюватися інструктором із можливістю негайно втрутитися в ситуацію за командами «Старт», «Стоп», «Пауза», у тому випадку коли перебіг ситуації створює загрозу її учасникам.

Список бібліографічних посилань

1. Ніколаєв О. Т., Бахчеван Є. Ф. Значення оперативно-тактичних та тактико-спеціальних навчань у системі професійної підготовки особового складу Національної поліції України // Особливості підготовки поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. матеріалів І міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 20 трав. 2016 р. / МВС

України, Департамент патрульної поліції України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2016. С. 157–160.

2. Бондаренко В. В. Професійна підготовка працівників патрульної поліції: зміст і перспективні напрями : монографія. Київ : ФОП Кандиба Т. П., 2018. 524 с.;

3. Лук'яненко Ю. В. Актуальні питання здійснення поліцейським затримання особи // Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 21 берез. 2016 р.). Дніпропетровськ, 2016. С. 476–477.

4. Тробюк В. І. Використання інтерактивних методів навчання на заняттях з вогневої підготовки. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2015. Вип. 5. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadped_2015_5_20.pdf (дата звернення: 05.04.2019).

Надійшла до редколегії 10.04.2019

УДК 351.74(477):796.012.63

К. Р. ТРОФИМЕНКО,

*курсант навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ;*

Н. Ю. ХУДЯКОВА,

*кандидат юридичних наук, майстер спорту України з плавання,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ;*

 <https://orcid.org/0000-0002-9068-2767>

РОЛЬ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Здійснено аналіз наукової літератури та нормативних документів, які регламентують організацію фізичної підготовки в підрозділах Національної поліції України. Констатовано позитивний вплив високого рівня фізичної підготовленості поліцейських на ефективність виконання службових завдань пов'язаних із застосуванням поліцейських заходів примусу.

Ключові слова: *Національна поліція, спеціальна фізична підготовка, професійна підготовка, поліцейські заходи примусу.*

Процес удосконалення спеціальної фізичної підготовки поліцейських є частиною реформування системи Міністерства внутрішніх справ України, що триває вже чотири роки та яке має певні досягнення за цей час.

Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури та спорту на період до 2020 року передбачає створення умов для підвищення ефективності фізичної підготовки у Збройних силах України, інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів, та правоохоронних органів. Фізична підготовка у вищевказаних формуваннях та органах розділяється на загальну, професійно орієнтовану та спеціальну, але ефективність кожної має підвищуватися задля якісного виконання завдань [5].

Спеціальна фізична підготовка являється ключовим напрямком підготовки курсантів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, та осіб, які проходять службу на відповідних посадах у поліції [2]. Саме тому постає питання щодо визначення актуальності такої підготовки у професійній діяльності поліцейського, винесення до обговорення проблем та невдач, що виникли та можуть виникати у цьому процесі, з метою їх подальшого уникнення та вдосконалення, пошук